

مردم سیاسی نیستند و اعتمادشان به سیاستون کم شده است. شعار اصلی مخالفان هم کنترل مهاجرت بود که در این میان راستی‌های افراطی نقش بیشتری داشتند. با این همه عده‌ای از کارگزاران اقتصادی معتقد هستند که احتمالاً در سالهای آینده مردم انگلیس طی یک فرآیند دوباره خواهان برگشت دوباره به اتحادیه شوند.

این یعنی... خداحافظ بوند، سلام یورو!

تعدادی از اقتصاددانان بر این باورند که بحران اقتصادی و مالی یونان نتیجه سیاست اتحادیه اروپا برای مقابله با آمریکا است. در حالی که ۵۰ درصد صادرات و واردات بریتانیا به اتحادیه اروپا و از اتحادیه اروپا است و این یعنی تصمیم خروج، بیشتر به ضرر بریتانیا و خروج از اتحادیه ضربه بزرگی بر دولت محافظه کار است. اما پروسه خروج حداقل سه سال طول می‌کشد. در حالیکه آنها خوش بین هستند که در چند سال آینده و در مدت اقتصاد انگلیس دوباره به تعادل می‌رسد. در واقع باید گفت اتحادیه اروپا برای شراکت منافع اقتصادی و سیاسی دو کشور آلمان و فرانسه به وجود آمد که همواره در صدد تخریب همدیگر بودند و این گونه بود که...

* امنیت همه اروپا تأمین شد

تمامی اقتصاددانهای معتبر انگلستان و جهان طرح دادند که خروج باعث ۱۰ درصد کاهش در آمد اقتصادی می‌شود، در آمدهای مردم سرشکن می‌شود و به همین دلیل ۹۰ درصد اقتصاددانان مخالف خروج بریتانیا از اتحادیه بودند و می‌گفتند بقای انگلستان در اروپا به سود فرد فرد بریتانیا و جهان خواهد بود و به صورت مشخص، خروج بریتانیا بر پنج حوزه اصلی اقتصاد تأثیر مستقیم دارد:

* تجارت و جذب سرمایه خارجی

بخش عمده بازار مالی لندن و سهام اروپا متکی به سرمایه‌گذاری خارجی است و ممکن است در کوتاه مدت سرمایه‌گذاری در بریتانیا کاهش پیدا کند و سقوط ارزش پوند به افزایش صادرات منجر شود. اما مسأله تعیین‌کننده نتایج مذاکراتی است که حالا باید بین بریتانیا و سایر کشورهای اتحادیه انجام بگیرد. اما در بلندمدت، بخش بزرگی از سرمایه‌گذاری به خاطر خروج و کوتاه شدن دست بریتانیا از انجمن تجارت آزاد اروپا و بازار مشترک اتحادیه اروپا است که جمعیتی بیش از ۵۰۰ میلیون نفر دارد و این خروج پیامدهای منفی شدید در پی دارد و برای سرمایه‌گذاران خارجی این شرایط نتیجه قابل قبولی نخواهد داشت. بنابراین توافقی که بین بریتانیا و سایر کشورهای اتحادیه اروپا صورت می‌گیرد، بسیار مهم است. به همین دلیل است که بسیاری از کارشناسان اقتصادی و مالی معتقدند بریتانیا باید در بازار مشترک اتحادیه اروپا باقی بماند تا ثبات اقتصادی این کشور تضمین شود. در غیر این صورت سرمایه خارجی به شکل سرسام آوری از بریتانیا فرار خواهد کرد.

* باز پرداخت اوراق قرضه

با کاهش ارزش سهام، سرمایه‌گذاران به گزینه‌های مطمئن‌تری متمایل می‌شوند که یکی از مرسوم‌ترین آنها اوراق قرضه در بازار است. دولت بریتانیا می‌تواند با استفاده از سیاست پولی انبساطی، حجم پول در جامعه را کنترل کند، اما جلوی خروج سرمایه را نمی‌تواند بگیرد. در این میان هم هر چه پول بیشتری صرف خرید اوراق قرضه شود، سوددهی آن کمتر می‌شود، چون اجرای سیاستهای انقباضی پولی باعث کاهش حجم پول در بازار می‌شود. گذشته از اینکه سطح سوددهی اوراق قرضه همین حالا هم تا حدی کاهش پیدا کرده است. شوک ناشی از خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا می‌تواند از بازدهی اوراق قرضه بیش از پیش بکاهد، زیرا احتمال کاهش ارزش پوند بسیار زیاد است و افرادی که اوراق قرضه دارند، می‌روند تا اوراق را بفروشند و با پول نقد از بریتانیا خارج شوند، و این اتفاق ممکن است در کشورهایی چون آلمان، ژاپن، آمریکا و حتی بریتانیا رخ دهد. از طرف دیگر، در کشورهایی مانند یونان، اسپانیا و ایتالیا که اقتصادشان بی‌ثبات است، عکس این قضیه ممکن است اتفاق بیفتد و سودی که باید برای گرفتن وام پرداخت، افزایش پیدا کند.

* در بازار مسکن

روزهای قبل از همه‌پرسی، علایمی وجود داشت که از کاهش معاملات مسکن بویژه در لندن و جنوب شرقی انگلستان حکایت می‌کرد. وقوع این ماجرا به دلیل این بود که خریداران مسکن، بویژه آنهایی که ثروتمندتر بودند و در خارج از بریتانیا به سر می‌بردند، منتظر بودند تا نتیجه همه‌پرسی مشخص شود و بعد نسبت معاملات خود اقدام کنند و در آینده با خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا، این روند ممکن است کندتر هم بشود و خریداران خارجی تمایل چندانی به سرمایه‌گذاری‌های بزرگ برای خرید املاک عمده در مرکز لندن نشان ندهند. چون نمی‌دانند آینده سیاسی و اقتصادی کشور نامشخص است. البته ممکن است این رفتار در ابتدا از سوی عده محدودی از افراد ثروتمند اجرایی شود، اما پس از مدتی آنچه در مرکز لندن اتفاق می‌افتد بر قیمت مسکن در سراسر کشور تأثیر می‌گذارد و به باقی مناطق پایتخت، جنوب شرق بریتانیا و سراسر کشور منتقل می‌شود. چون در حال حاضر قیمت مسکن در این کشور بسیار بالاست و خیلیها که پیش از این توان خرید مسکن را نداشتند، حالا می‌توانند وارد بازار مسکن شوند. هر چند برای کسانی که به خاطر داشتن مسکن، احساس آرامش می‌کردند، افت قیمت مسکن باعث برهم خوردن بیشتر آرامش شد...

* بازار سهام

بازار لندن از مهمترین بازارهای مالی اتحادیه اروپا است و خروج از اتحادیه ارزش و اعتبار سهام

را با کاهش شدید مواجه می‌سازد. اما همان‌طور که بسیاری از شرکت‌های بزرگ در این کشور از تأثیرات مخرب این امر بر آینده اقتصادیشان هشدار داده بودند، خروج بریتانیا پیش از

هر چیز ارزش سهام در این کشور را دچار تغییرات منفی بسیار خواهد کرد. البته افت ارزش سهام ممکن است در مدتی کوتاه به سایر کشورهای اتحادیه نیز منتقل شود. چون کشورهای دیگر، به دلیل خروج یکی از بزرگترین اقتصادهای دنیا از اتحادیه، اطمینان کمتری نسبت به معامله سهام خواهند داشت. از طرف دیگر از آنجا که رشد اقتصادی چین و آمریکا دچار ضعف شده، اقتصاد جهانی در موقعیت حساسی به سر می‌برد و با شوکی که بریتانیا با تصمیم به خروجش از اتحادیه به اروپا وارد کرد، نگرانیها در مورد موقعیت حساس اقتصادی هم افزایش پیدا می‌کند. بنابراین می‌توان گفت که انتظار سقوط شدید ارزش سهام در بریتانیا و خارج از این کشور دور از انتظار نیست.

* کاهش ارزش پوند

فردای روز همه‌پرسی و پس از اعلام نتیجه مثبت برای خروج از اتحادیه، ارزش پوند انگلیس کاهش بی‌سابقه‌ای داشت. اما تا پایان خروج کامل از اتحادیه که چندین سال را در بر می‌گیرد، انتظار می‌رود که ارزش پوند همچنان افت کند. اما با اینکه بسیاری از کارشناسان معتقدند خروج از اتحادیه به اقتصاد صدمه می‌زند، علت اصلی سقوط پوند این نیست که بازارها انتظار یک بحران اقتصادی ناگهانی را می‌کشند، چون اقتصاد انگلستان به بزرگی اقتصاد آمریکا و چین نیست و به همین خاطر علت اصلی این است که بسیاری از سرمایه‌گذاران خارجی مطمئن بودند که بریتانیا در اتحادیه می‌ماند، اما این اتفاق نیفتاد و حالا مجبورند پیش از آنکه بحران اقتصادی شدت بگیرد، دارایی‌های خود را بفروشند. همچنین در صورتی که اقتصاد کشور با خروج از اتحادیه اروپا ضربه بخورد، پوند نیز ارزش چندانی برای ذخیره کردن نخواهد داشت. همچنین بریتانیا برای پرداخت هزینه کالاهای وارداتی خود نیاز به جذب سرمایه‌گذاری خارجی دارد. اما تردید در دسترسی این کشور به سایر کشورهای اتحادیه ممکن است علاقه سرمایه‌گذاران خارجی را کاهش دهد. در نتیجه، از آنجا که نیاز به پوند برای خرید دارایی در بریتانیا کاهش می‌یابد، تقاضا برای واحد پولی این کشور هم کم می‌شود و این اتفاقی است که ممکن است به بالا رفتن نرخ بهره برای جذاب‌تر کردن پوند منجر شود.

